

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVĂR ȘI LUMINĂ

JUSTIȚIE ȘI LIBERTATE

Director: PETRE BORȘ

ABONAMENTUL

Pe an 30 Lei

Pe 6 luni 16 "

Pe 3 luni 8 "

Studentii plătesc pe jumătate.

Pentru străinătate se adaogă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

No. 35, STRADA COLȚEI, No. 35.

Un număr vechi 2 Lei.

S U M A R :

Despre nulități în civil: Nulitățile în genere din punct de vedere teoretic și școlastic, de *Tullius*.

Codul comercial: Despre falimente (urmarea 59) de *C. N. Toneanu*.

Jurisprudența română:

Curtea de Casațiune, Secția I: *Ión Manolescu* procuratorul *Moșnenilor Tolfestii* și alții cu *Florea Aluneanu*.

Tribunalul Ilfov Secția I: *G. C. Filipescu* cu *C. N. Duca*.

Despre alcoolism: Discursul ținut de D-nu procuror general *Bastachi* de pe lâng. Curtea de Apel din Galați cu ocaziunea deschiderii anului judecătoresc 1895—1895 [urmare].

DESPRE NULITĂȚI ÎN CIVIL

Nulitățile în genere din punct de vedere teoretic și școlastic.

Legile, cari regulază raporturile juridice ale libertății esterne a omenilor, trebuiesc observate. Cine le violază nesupunându-se preceptelor sale va trebui să sufere o consecință dăunătoare, ceea ce este un rău. Mijlocele prin care legiitorul parvine a face ca legile să fie observate, le numim în drept *sanctiune*. În dreptul penal sanctiunea principală este *pedepsa*; iară în civil este *nulitatea* actului făcut în contra prescripțiilor legii, restabilirea dreptului violat și desdăunarea prejudiciului adus.

Este bine înțeles că nu ori-ce act făcut cu călcarea legii e nul, adică neproductiv de drepturi și obligațiuni juridic valide. Preceptul dreptului roman „*quidquid contra legem fit, pro infecto habendum*” nu este absolut; pentru că în viața omenescă dai peste fapte, pe care cu toate că legea le proibeste, totuși ea este neputincioasă a le anula — așa că adese-ori *factum infectum fieri nequit*. Alte ori legea este de așa minimă importanță pentru binele public și chiar cel privat, în

cât rațiunea și echitatea ne consiliază să nu reprimăm infracțiunea legii cu nulitatea actului. Sunt apoi cazuri, când aplicând sanctiunea nulității actului contrariu legii, am produce un rău în loc de un remediu. Iată dară că simpla prohibițiune a unui act nu atrage numai de cât nulitatea lui, ast-fel că putem opune cu drept cuvânt principiului de mai sus din dreptul roman acest alt principiu „*plurima facta tenent quæ nondum facta vetantur*”.

Dacă legea pronunță expres nulitatea, evident că actul făcut în contra prescripțiilor ei nu va produce efecte juridice, și judecătorul va trebui să-i declare nulitatea. Când însă legea tace, va fi de datoria magistratului a scruta care să fie voința presumpțată a legiitorului, și a se pronunța după convingerea ce 'și va face din acea examinare. Ast-fel el nu va trebui să pronunțe nulitatea, când legea nu invalidază actul ilicit, ci se mărginește la o simplă sanctiune penală, sau la restabilirea dreptului violat, sau la restituirea daunelor cauzate. Tot de asemenea când nulitatea nu se cere de persoana căruia legea îi dete dreptul exclusiv a se opune la validitatea actului, sau când se are în vedere un interes propriu privat. În fine aceiași urmare se va da pentru cazul când legea îndemnă pe cetățeni a respecta prescripțiile legii prin procurarea unui folos, sau amenințându-i cu o eventuală responsabilitate; sau în scurte cuvinte când în vre-un mod ôre-care rezultă, că legiitorul nu a avut intențiunea de a considera ca nul actul făcut în contra prescripțiilor legii.

Materia nulităților juridice este una din cele mai importante în jurisprudență, dar tot odată și din cele mai gingașe. Cei mai distinși juriconsulți moderni emit o doctrină foarte întemeiată, cu toate cele șise în contră. În ori-ce act se pot distinge condițiunile indispensabile pentru existența sa de

condițiunile necesarii validității sale (art. 948 și art. 961 c. c.). Lipsa celor d'întâiu atrage *insusistinta* actului, pe când lipsa celor din urmă 'i atrage numai *anulabilitatea*. În adevăr, un act, căruia îi lipsește un element constitutiv, este insusistinte, în cât nici a putut vre odată să existe; pe când actul lipsind de o condițiune necesară validității sale juridice a început să existe, dar este numai viciat, așa că pôte fi anulat. Primul n'a putut fi confirmat nici expres nici tacit de alt act valid, și chiar nici de prescripțiune: *quod nullum est, nullum producit effectum; quod nullum est confirmari nequit*. Neantul neputându-se distruge, actul insusistinte nu pôte fi anulat; ast-fel că judecătorul trebuie să se mărginească a declara, că *actul nu există și că n'a existat nici odată*. Cu totul altminteri este în privința actului anulabil. Acesta existând juridicește și nefiind viciat radical, pôte fi validat prin un act de confirmare sau de ratificare, căci ridică părții care l'a ratificat unicul mijloc ce avea pentru a l'anula. Pentru noi dar termenul *nulitate* în sens juridic este opozitul *insusistinței*.

Un cas preurmat în justiție.

Între moșnenii Tolfești de o parte și d-l Aluneanu de altă parte mijlocește un proces de călcare de hotare și impresurare între tat acestuia de acei d'întâiu, care proces se pierde la tribunalul de Gorj. Moșnenii apelază la Curtea de Apel din Craiova, însărcinând cu procură pe doi din ei Ghiță Băluțescu și Dumitru Vămvulescu cu dreptul precis de a susține apelul tuturilor putând autoriza pentru acésta un avocat, și cu dreptul de a primi citațiuni și copii de hotăriri. Atât tot, și alt nimica. La 4 Octombrie 1885 când vine înfățișarea apelului la Curtea d-l Aluneanu ia înțelegere cu acei doi moșneni procuratori, cari încheiă cu adversarul lor un act de pace — *transacțiune* — în numele lor personal și în numele mandanților lor, fără să fi avut o asemenea imputernicire prin sus-menționata procură. Cu acest act de pace ei împreună cu d-l Aluneanu dau în ziua înfățișerii petițiunea la Curte, prin care declară că se desistă de la acel apel fiind împăcați, și cer ca Curtea luând act de învoirea făcută și de desistarea lor să închidă dosarul conform art. 260 din c. proc. civ. Curtea de Apel vedând transacțiunea și desistarea, fără însă a verifica puterile limitate ale mandatarilor, dispune închiderea dosarului prin o *hotărîre* așa disă de *expedient* sub No. 1410/85.

Abia trec trei săptămâni, și cei-l'alți moșneni Tolfești află de incorectitudinea celor doi mandatarilor ai lor, cari deveniseră, prin două acte de cumpărătoare transcrise imediat la tribunalul de Gorj în urma păcei, achisitori cu câte-va pogóne de la d-l Aluneanu!... Atunci dênșii, prin anume petițiune dată Curții la 29 Octombrie 1885, cer redeschiderea dosarului și ficsarea unui termen pentru judecarea

apelului lor, întru cât ei n'au autorizat prin disa procură pe acei doi moșneni ca să se împace cu d-l Aluneanu, sau să se desiste de la apel. Curtea de Craiova secția II, la înfățișarea care a avut loc, dă hotărîrea No. 123/87, prin care verificând că în adevăr nu s'a dat prin procură celor doi mandatarilor asemenea enorme puteri de dispozițiune, ci din contră li se pusese îndatorirea de a se presenta, judeca și susține apelul lor, încuviințază ca dosarul să fie deschis și părțile să fie în drept a se judeca în apelul făcut.

D-l Aluneanu face recurs în Casațiune în contra acestei hotăriri a Curții de Apel, și Inalta Curte secțiunea I prin decisiunea No. 314/88 o casază trimițând judecarea acestei chestiuni la Curtea de Apel din București. Motivele cari au îndrituit pe Curtea de Casațiune a casa hotărîrea Curții de Apel din Craiova sunt: că transacțiunea are puterea lucrului judecat, așa că numai pe *calea principală* se pôte cere anularea ei prin așa disa *acțiune în nulitate*; că Curtea de Apel din Craiova care a închis dosarul, luând act de desistare pe baza unei transacțiuni, nu putea reveni asupra procesului judecând ea însăși transacțiunea care stinsese procesul; că așa fiind Curtea de Apel a violat art. 1711 din cod. civ. și art. 260 proc. civ. Curtea de trimitere, adică Curtea de Apel din București secția III, a împărțășit în totul modul de vedere al Curții de Casațiune. Atunci moșnenii recurg în Casațiune atacând atât hotărîrea Curții de Apel din București, cât și hotărîrea sus-citată de expedient a Curții de Apel din Craiova care nu le fusese comunicată. Recursurile au fost judecate de Inalta Curte secția I în ziua de 31 Octombrie anul curent, și ambele s'au respins prin decisiunea pe care o trecem chiar acum în colónele țiarului nostru.

Bine să se fi rezolvat chestiunea juridică de către Inalta Curte? Tot ce putem să spunem este, că chestiunea e foarte controversată. Lumea juridică se împarte în două școle opuse. Școla lui Merlin, care pare a fi și a Casațiunei noastre sec. I actuală, cu toate reverențele ce 'i purtăm, nu este și a noastră. Ne explicăm imediat.

Soluțiunea chestiunei de drept în cazul suspreurmat.

Chestiunea de drept este următoarea; trebui-vor moșnenii să facă o acțiune în nulitatea transacțiunei făcută cu un terțiu de mandatarii lor cari n'avură o imputernicire anumită pentru acésta, și pe baza căreia transacțiunii o Curte de Apel a dat *hotărîre de expedient* închidând judecata apelului prin desistarea provocată de acel terțiu și de acei mandatarii? În codicele nostru de procedură civilă ca și în acel frances legiuitorul nu vorbește nimic în privința hotăririlor de expedient, ca și când nici nu s'ar cunóște că sunt. Totuși jurisprudența noastră ca și cea francesă a adoptat în practică și a recunoscut că se pot da hotăriri

expedient. Ce sunt însă aceste? Se ivesc dese-orî cazuri în viața practică, când justițiabili aflându-se în un litigiū pendinte înaintea unei instanțe-judecătorești 'l curmă prin un contract judiciar, și cer acelei instanțe să nu 'i mai judece, ci să iea act de desistarea ce o fac și de reconciliarea lor în modul cum au convenit închiidend dosarul procesului. Hotărîrea în care să trec asemenea declarațiuni a le părților litigante, care iea act de dênsele și statuază în consecință închiderea unei acțiuni, unei opozițiuni, sau a unui apel în modul indicat, se dice *hotărîre de expedient*.

În ipotesa că asemenea hotărîre ar fi jigitoré și lesivă, care ar fi modul reparațiunei pentru ca cel interesat să readucă lucrurile în starea anterioră, și a face ca justiția să reguleze neînțelegera care se curmase prin învoirea părților confirmată de o hotărîre de expedient? Fără îndoială acțiunea în nulitate este calea juridică a părților. Între dênsele s'a făcut un contract judiciar, care ca ori-ce convențiune valabil încheiată, va trebui să aibă urmare în conformitate cu voința expresă a părților. Când însă unul din contractanți este lesat prin acel contract judiciar, fie că acestuia 'i lipsește o condițiune necesară validității sale, fie că actul este vițiat de dol, eróre sau violență, de sigur reparațiune trebuie să se aducă răului încercat: și atunci unicul mijloc legal va fi acțiunea în nulitate în contra unui act care, prin voința părților recunoscută judecătorește, obținuse putere de lucru judecat. Motivele de nulitate ce se invocă în contra unui act de transacțiune, fie că s'a pronunțat sau nu asupra lui o hotărîre de expedient, nu se pôte critica nici de instanța care a dat hotărîrea de expedient, fiind-că odată ce dênsele a declarat stins procesul nu mai are dreptul să revină, nici de ori-ce instanță pe cale incidentală cu ocaziune de executare fiind lucru judecat; ci partea lesată va trebui să apuce calea principală, atacând transacțiunea pentru casuri anume prevădute de lege, și urmând regulat prin filiera celor două grade de jurisdicțiune. Iată-ne dară de acord cu Merlin și alți însemnați jurisconșulți, cum și cu Înalta noastră Curte de Casațiune în ce privește cazul dintre părțile contractante.

Tot așa să fie și cu cazul când actul de transacțiune aduce leziune unui terțiū, — adică unei persoane—care n'a convenit la dênșul, care nu l'a semnat, nici n'a autorizat pe nimenea să facă asemenea act? Actul de transacțiune consacrat prin hotărîrea de expedient, cum și desistarea de la apel bună-óră, nu sunt absolut opera mea; căci eu n'am încheiat aceste acte, n'am consimțit la ele, n'am aderat prin nimica, și nici am autorizat cătuși da puțin pe cine-va să le facă pentru mine. Dacă aceste acte mă vatămă, ce! tot acțiunea în nulitate voiū trebui să pornesc, ca și părțile contractante? Eu nu cred, și sunt motive puternice în confirmarea doctrinei ce emitem.

Teoria lui Merlin care consideră pe basa art. 1711 c. c. transacțiunea ca avend putere de lucru judecat, și calea principală a acțiunei în nulitate prevădută de art. 1712 la care se refereste Curtea noastră de Casațiune, nu pot avea în vedere, în înțelesul legiuitorului, de cât acele acte cari au un caracter juridic de existență, dară cari sunt viciate și prin urmare anulabile; căci de asemenea acte înțelege să se ocupe textele de legi relative. Actele însă la care cine-va n'a consimțit, n'a aderat, pe care dênșul nu le-a făcut, *ca acte radical și absolut nule* sunt făcute *a non domino, neoposabile*, acestuia, și în fine se consider *acte insusistente* adică ca și cum nu ar esista. Aci nu există un contract judiciar, căci cu acel cine-va nu s'a încheiat un asemenea act. Cu multă dreptate susține, în espunerea sa de motive, *Bigot-Prémeneu*, citat de *Laurent* în vol. 28 pag. 341, că: «nu trebuie să confundăm ceia ce se indică de art. 961 c. c. cu ceea ce se precisază în articolul 948 cod. civ., adică trebuie să facem distincțiune între viciele de consimțiment la un act cu însăși lipsa de consimțiment. O transacțiune în primul cas devine numai anulabilă, pe când în cazul din urmă este nulă de drept, insusistente». Cu care drept pôte dară justiția să impună mie terțiului lesat a apuca lunga și costisitoare cale principală a acțiunei în nulitate? Și pentru care cuvânt, când asemenea act se vede confirmat prin o hotărîre de expedient, să nu pot eu terția persoană, străin de acel act, a'mi redeschide, ca în cazul în specie, apelul meu care era pendinte la instanța de apel care a pronunțat acea hotărîre de expedient? Cum! Să nu pot eu acel terțiū a provoca instanța cu hotărîrea de expedient, prin apelul meu pendinte, pentru a o face să verifice faptul că mandatarii mei n'au avut autorisarea de la mine nici să transigă cu nimenea, nici să se desiste de la apelul meu? Din două una: séu Curtea de Apel însăși era în drept de a verifica faptul, și constatând neoposabilitatea actului nul să'si reformeze hotărîrea sa de expedient în ceea ce mă privește pe mine terțiul, declarând'o ca neaplicabilă mie; séu cel puțin Curtea de Casațiune era în drept să caseze hotărîrea de expedient a Curței de Apel No. 1410—885 ca pentru esces de putere și violarea art. 260 proc. civ., întru cât instanța de fond a declarat închis apelul unui terțiū care n'a făcut în realitate atare declarațiune, și nici n'a autorizat pe nimenea să o facă pentru dênșul, mai ales când se constată din aceea hotărîre de expedient că instanța de fond nici n'a verificat în fapt puterile prețișilor procuratori, și cari n'aveau prin procură dreptul nici de a transige, nici de a se desista. Hotărîrea de expedient este o hotărîre ca toate hotărîrile, atacurile legale în contra ei sunt permise ca în contra orî-cărei hotărîri pentru a fi reformată; și nu calea acțiunei în nulitate mi se pôte impune mie

terțiului în contra unei hotăriri de expedient, care mă lezează privându-mă injust de dreptul apelului avut de la lege, și care mi se răpește de o persoană de pe stradă (căci așa considerăm pe mandatarul neautorizat) având dibăcia neiertată a surprinde justiția ca să consacre prin asemenea hotăriri desistarea de la un apel. Cu noi este Carré în tratatul său de proc. civ. vol. 4 ediț. 4, (veți Quest. 1631), și iată cum juridic se exprimă Larombière în tratatul său Obligations, v. 5 pag. 351: «In ce concerne pe mandatar, el nu'i considerat că reprezintă pe mandante de cât când se mărginește exact în limitele și condițiunile mandatului său. Dacă le înfrânge, încetază de a'l reprezenta; și actele făcute de densusul, chiar în numele mandatului său, nu pot mai mult să fie acestuia opozabili, *intocmai ca actele care ar fi consimțite de un terțiu străin*. Mandatarul nu ține în fapt puterile sale de cât din convențiune, cu osebite de tutorele care le ține de la lege. Nu este dară loc pentru mandante la nici o acțiune în nulitate sau în rescindere, nici la prescripțiune decenală». Eară Dalloz la pag. 609 vol. 15 ne spune că: «desistarea dată de o singură parte, în numele tuturor colitiganților săi, nu'i prejudiciază pe aceștia».

Terminăm această revistă devenită deja prea lungă prin cuvintele: *că neantul nu se poate acoperi, el rămâne tot zero, și acțiunea în nulitate nu are a se ocupa cu actele nule și insusistente, fie chiar consacrate prin hotăriri de expedient.*

Tullius.

CODUL COMERCIAL

Doctrină și jurisprudență asupra fie-cărui articol în parte, în comparațiune cu articolele corespunzătoare ale legislațiunilor streine.

DE

C. N. TONEANU

Avocat (Galati)

(Urmare 59)

Despre Faliment

B. — Atribuțiunile judecătorului-comisar relative la administrația și procedura falimentului.

(Urmare)

288. — d°. Lichidază cheltuelile, emolumentele și despăgubirile cari trebuiesc să se plătescă persoanelor sus țise. Judecătorul-comisar are dreptul de a lichida onorariile persoanelor sus menționate, fixându-le în tot timpul falimentului precum și a lichida serviciile anterioare falimentului când sunt făcute în interesul masei.

289. — e°. Convocă pe creditorii ori de câte ori găsește cu cale. Pentru acesta el poate procedea, fie d'a dreptul, fie prin mijlocirea sindicului; comunică casul sindicului cu invitațiune de a convoca pe creditorii, și sindicul este dator de a face convocarea.

290. f°. Dă relațiuni tribunalului de contestațiunile cari se ivesc în faliment și cari sunt de competența comercială. Judecătorul-comisar nefiind de cât un delegat al tribunalului, el trebuie să'l pună în cunoștință de toate contestațiunile ivite în faliment, negreșit atunci când sunt de natură comercială cari singure interesază starea de faliment.

Cari sunt însă aceste contestațiuni?

Negreșit că nu pot fi acelea relative la creanțele comerciale cari întrec competența judecătorului de ocol, și nici acelea relative la creanțele civile, pentru motivul că și unele și altele trebuiesc trimise de densusul tribunalului spre a le judeca (art. 776 al. 4 și 5) fără să fie necesitate de vr'o relațiune. Asemenea nu dă relațiuni nici în contestațiunile cari se referă la proprietatea bunurilor imobiliare (art. 813), nici la acelea cari privesc casurile de bancrută simplă sau frauduloasă, precum nici când este vorba de afaceri pur civile, și așa mai departe. Din contra, judecătorul-comisar este ținut a referi tribunalului de comerț asupra tuturor contestațiunilor de natură comercială, cari, independent de cele espuse mai sus, pot lua naștere în timpul stărei de faliment și din cauza falimentului, intocmai după cum se prevede în codicele comercial relativ la competență (art. 882 No. 8), precum este când e vorba de contracte încheiate de sindic cu ori cine, sau de vânzarea lucrurilor supuse stricăciunei, sau de operațiunile privitoare la comerțul falitului pe care îl continuă sindicul autorizat pentru acesta, sau de ajutoarele acordate falitului și familiei sale din activul falimentului, etc. În aceste casuri, în adevăr, relațiunea judecătorului-comisar poate fi de folos tribunalului pentru a cunoște mai bine contestația ce are a o judeca; de ôre-ce îi se dă cele mai importante și concludente științe. Se observă apoi, că dacă contestația are un caracter comercial și ca atare este considerată și de judele-comisar, acesta este obligat tot-d'a-una să refere despre ea tribunalului, căci dacă el nu referă și tribunalul cu toate acestea s'a pronunțat, sentința sa poate încă să fie atacată de nulitate. Dacă n'ar fi ast-fel, dispozițiunea legii ar fi fără sancțiune și ori cine ar putea-o viola nepedepsit (No. 287) 1).

291. — g°. Judecătorul-comisar poate propune chiar din oficiu revocarea sindicului. Fie sindicul provizoriu fie definitiv, pentru malversațiunii, inaptitudine sau pentru alte cauze de nedemnitare lăsate la suverana apreciere a tribunalului, judecătorul-comisar, din oficiu, are dreptul să cêră revocarea lui, dacă un alt interesant n'a cerut-o (art. 740 al. 2 la fine).

292. — h°. Judecă asupra cererilor ce i se adresază de creditorii săi de falit relativ la operațiunile sindicului precum și referă asupra cererilor pentru revocarea sindicului făcută de creditorii săi falit. Iată ce dispune legea comercială în această privință:

Codul comercial Român

Art. 741. Judecătorul-comisar trebuie să se pronuncie în 3 zile asupra reclamațiunilor ce i s'ar face în contra ori cărei operațiuni a sindicului, sub rezerva recursului la tri-

Codul comercial Italian

Art. 728. Judecătorul delegat trebuie să se pronuncie în 3 zile asupra cererilor propuse contra ori cărei operațiuni a sindicului, sub rezerva recursului la tribunal Ordonan-

1) Vidari I p. 257 p. ult. — Renouard op. cit. V. I pag. 413, 414; — Alauzet No. 1708; — Demangeat sur Brav-Verrière V. 5. p. 201 nota 1 (Veți Vidari pag. 262 nota 1).

bunal. Ordonanța judecătorului comisar este executorie provisoriu.

Cererile falitului său ale credițiilor pentru revocarea sindicului trebuie să fie propuse judecătorului comisar. Dacă acesta nu a referit tribunalului în termen de 3 zile, aceleași cereri pot să fie adresate direct tribunalului.

fa judecătorului delegat este executorie provisoriu.

Cererile falitului său credițiilor pentru revocarea sindicului trebuie să fie propuse judecătorului comisar. Dacă acesta n'a referit tribunalului în termen de 8 zile, aceleași cereri pot să fie adresate direct tribunalului.

După acest articol trebuie să distingem:

Dacă este vorba de reclamațiuni ce s'ar face de creditorii săi de falit contra vre unei operațiuni a sindicului, atunci judecătorul comisar trebuie să se pronunțe în 3 zile asupra acelor reclamațiuni, având primul grad de jurisdicțiune cu dreptul pentru cei interesați de a recurge la tribunal. Cu tot apelul făcut la tribunal, ordonanța judecătorului comisar este executorie provisoriu. (art. 741 al 1).

Dacă însă nu este vorba de nici o operațiune a sindicului, nici de proces, ci numai de revocarea lui, în urma plângerilor adresate de falit sau creditorii, tribunalul în urma referirii judecătorului comisar se poate pronunța chiar fără arătare de motive fie pentru a justifica pe sindic de acuzația ce i se face sau de a admite ca fondate plângerile (art. 741 al. 2), ¹⁾.

Dacă judecătorul comisar nu a referit tribunalului pentru revocarea sindicului, în termen de 3 zile la noi și de 8 la italieni, atunci creditorii și falitul au dreptul de a se adresa direct tribunalului. Termenul de 3 zile la noi, este prea scurt, de ore ce când e vorba de revocarea sindicului trebuie lăsat judecătorului comisar un timp mai lung, cum este cel de 8 zile la italieni, pentru ca se ia toate științele necesarii, cari adesea sunt greu de cercetat, când falimentul este complicat, spre a putea în mod conștiincios se refere tribunalului.

293. ¹⁰. *Procede la formalitățile necesarii pentru numirea membrilor delegațiunei creditorilor când este loc vacant.* În această privință legea este explicită:

Codul comercial Român

Art. 742. Când din cauză de renunțare ori alt motiv, este necesar să se numească unul sau mai mulți membri ai delegațiunei creditorilor, judecătorul comisar trebuie să îngrijască ca numirea să se facă în cea mai apropiată adunare a creditorilor, sau să ordone de urgență o convocare anume pentru această.

Codul comercial Italian

Art. 729. Când, din cauză de renunțare sau alt motiv, este necesar de a numi unul sau mai mulți membri ai delegațiunei creditorilor, judecătorul delegat trebuie să aibă grija ca numirea să se facă în cea mai apropiată adunare a creditorilor sau să ordone o anume convocare de urgență.

(Va urma).

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE SECȚIUNEA I

Audiența de la 31 Octombrie 1894

Președenția d-lui *Al. Degre*, consilier.

Ión Manolescu, procuratorul comoștenilor Tolfești și alții, cu *Florea Aluneanu*.

Transacțiune. — Dacă transacțiunile ce au de obiect stingerea unui proces au putere, între părți, de lucru judecat în ultimă instanță.

Transacțiune. — Dacă instanțele de fond pot, pe cale inciden-

tală, să judece motivele de nulitate ale transacțiunilor ce stîng procesele.

Redeschidere. — Cum se poate deschide o judecată închisă printr'o transacțiune.—Dacă trebuie mai întâiu anulată transacțiunea

Art. 1711 codul civil.

1) *Transacțiunile ce au de obiect terminarea unui proces început, au între părți autoritatea lucrului judecat în ultimă instanță.*

2) *Instanțele judecătorești nu pot, pe cale incidentală, să judece motivele de nulitate ce se invocă contra transacțiunilor ce au avut de obiect terminarea unui proces. Ast-fel, pentru a se putea deschide instanța închisă prin transacțiune, trebuie mai întâiu anulată acea transacțiune.*

Decisiunea No. 325/94.—Respins ca nefondat recursul făcut de d-nul *Ión Manolescu* procuratorul comoștenilor Tolfești și alții, contra decisiunilor cu No. 257/92 pronunțată de Curtea de Apel din București, secția III, și 1401/85 a Curței de Apel din Craiova, secția II, date în proces cu *Florea Aluneanu*.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-nul președinte *N. Mandrea*.

S'au ascultat: d-nii *Borș* și *M. Corbescu*, avocații recurenților *Ión Manolescu*, procuratorul comoștenilor Tolfești și cei-l'alți, în dezvoltarea motivelor de casare, și d-nul *M. Cornea*, avocatul intimatului *Florea Aluneanu*, în combateri, precum și d-nul Procuror General *G. Filitti* în concludiuni, fiind minori în cauză.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Exces de putere și greșită aplicare a art. 260 proc. civ. Hotărîrea de expedient dată de onor. Curte de Apel din Craiova, prin care s'a declarat închisă instanța apelului, nu are nici nu poate avea o existență juridică față de noi care nu am făcut o asemenea cerere de desistare și nici nu am autorizat pe cine-va să o facă pentru noi.

«Exces de putere și violarea art. 1706 cod. civ. și greșită aplicațiune a art. 1711 și 1712 din c. civ.

«Un mandatar represintă pe mandantele său, numai când se mărginește în limitele și condițiunile mandatului său. De câte ori însă le infrînge, mandatarul numai represintă pe mandante și acele ce acela face nu pot fi opozabile acestui din urmă.»

Avînd în vedere că Curtea, prin decisiunea supusă recursului, a respins cererea de deschidere No. 447 din 29 Octombrie 1885, făcută de moșnenii Tolfești, pe motiv că o-dată ce Curtea de Craiova a constatat prin jur. No. 1410/85 că părțile litigante au transigat și au decis a se închide procesul, ea trebuie a se considera ca desesizată de judecata apelului;

Avînd în vedere că moșnenii Tolfești, parte din apelanți, pentru a dovedi că sunt în drept a cere deschiderea judecării, au susținut că transacțiunea, pe temeiul căreia Curtea din Craiova a declarat procesul închis, este față de dînsii nulă și de nul efect, intru cât mandatarii lor n'aveau putere de a stîng judecata prin transacțiune;

Considerînd că în drept, transacțiunile avînd de obiect terminarea unui proces început au între părți autoritatea lucrului judecat în ultima instanță, conform art. 1711 cod. civ.;

¹⁾ *Ión Bohl* op. cit. p. 463, nota de sub art. 728.

Considerând că instanțele judecătorești nu pot, pe cale incidentală, judeca motivele de nulitate ce se invoacă în contra unor asemenea transacțiuni;

Că pentru a se putea redeschide instanța închisă, trebuie mai întâi anulată pe cale principală transacțiunea care a avut de scop stingerea procesului;

Considerând că, în specie, Curtea constatând că judecata apelului fusese închisă în urma unei transacțiuni intervenită între părțile litigante, respinge cererea de redeschidere, fără a discuta și rezolva cesțiunea susținută de recurenți că procuratorii lor n'aveau dreptul de a transige, această cesțiune urmând a face obiectul unei acțiuni principale;

Că procedând ast-fel Curtea de Apel, departe de a comite un exces de putere și a viola textele de lege invocate de recurenți, a făcut din contră o dreaptă aplicare a principiilor materiei;

Asupra motivului II:

«Exces de putere și violarea art. 260 și 261 din cod. pr. civ. o desistare poate fi considerată ca având o existență juridică nu mai pentru și între persoanele care au consimțit sau a dat autorizarea de a consimți. Față de alte persoane este un act radical nul ca făcut a non domino și neoposabile».

Considerând că o-dată stabilit că cesțiunea de a se ști dacă transacțiunea intervenită între părți, în urma căreia s'a închis judecata este isbită de o nulitate, fie absolută fie relativă, trebuia să facă obiectul unei acțiuni principale, apoi Curtea cu drept cuvânt n'a intrat în cercetarea ei și deci și acest motiv cată a se respinge ca neintemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge recursul.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIUNEA I

Audiența de la 6 Octombrie 1894

Președinția d-lui C. G. Dâmboviceanu, Prim-Președinte

Sentința civilă No. 433/94

G. C. Filipescu cu C. N. Duca.

Daune. — În cas de resilierea contractului de arendare, din culpa arendașului, pentru ce timp are proprietarul drept la daune.

Culpă. — Fructe. — Arendaș. — Dacă arendașul ce este în culpă are drept la despăgubire pentru fructele ce rămân neculese la expulzarea sa din moșie.

Acțiune în reducere. — Prin ce curgere de timp se prescrie acțiunea arendașului în reducțiunea arendei pentru lipsă în întinderea moșiei arendate.

Jurământ. — Dacă jurământul este admisibil când se constată că acțiunea în reducere a arendașului este prescrisă.

(Art. 1453, 1454, 1334, 1327 c. civ.)

1) *Proprietarul nu are drept la daune de cât numai pentru timpul necesar pentru rearendare, conform art. 1435 c. civ.*

2) *Arendașul care este în culpă nu are drept la despăgubire pentru fructele ce rămân pe moșie neculese la expulzare.*

3) *Acțiunea în reducere a arendei pentru lipsa de continentă (întindere) se prescrie într-un an de la data contractului, conform art. 1454 și 1334 c. civ. În consecință jurământul deferit pentru a stabili lipsa de continentă urmând a fi respins ca inutil și neconcluent în cauză când acțiunea este prescrisă.*

S'a ascultat: d-nul avocat V. Atanasovici, din partea reclamantului G. C. Filipescu, precum și

d-nul avocat I. A. Filitis, din partea lui C. N. Duca;

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de d-nul G. C. Filipescu contra d-lui C. N. Duca prin petiția înregistrată la No. 13033/94.

Având în vedere acțiunea principală formulată de d-nu C. N. Duca contra d-lui G. C. Filipescu prin petiția înregistrată la No. 12754/94 cum și cererea lui reconvențională făcută prin petiția reg. la No. 16014/94.

Având în vedere lucrările din dosar, actele prezentate, susținerile părților și concluziunile scrise atașate la dosar.

În ce privește cererea d-nului G. C. Filipescu.

Având în vedere că contractul de arendare autentificat la No. 4426/89 de trib. Ilfov Sect. de notariat intervenit între d-nul Filipescu și d-nul Duca, relativ la moșia Mogoșești este de drept resiliat prin neplata arendei în virtutea clauzei rezolutorii expresse.

Având în vedere că în baza acestei clauze și a contractului autentic investit cu formula executorie d-nul Duca a și fost expulsat din moșie.

Având în vedere că acest contract fiind ast-fel resiliat și de drept și de fapt tribunalul numai poate pronunța ași o noă resiliere a acestui contract.

Având în vedere că parte din arenda stipulată în suma de 22,000 lei, care reprezintă mai multe cășturi arierate nu a fost achitată, că dar la această sumă urmând a fi condamnat d-nu C. N. Duca.

Având în vedere că după art. 1453 c. civ. proprietarul este în drept a cere daune numai pentru timpul necesar pentru a rearendă moșia.

Având în vedere că d-nu Filipescu a rearendat moșia cu începere de la Sf. Gheorghe 1895, prin urmare numai poate reclama daune fiind accoperit până la această epocă cu plata arendei.

În ce privește cererea principală a d-lui C. N. Duca.

Având în vedere că d-nu Duca pretinde de a se scădea din arenda partea proporțională pentru 400 pogone ce prelinde că ar lipsi din întinderea reală a moșiei, după înțelegerea ce a avut la arendarea moșiei cu d-nu Filipescu.

Având în vedere că din contractul prezentat nu rezultă că moșia a fost arendată pogonește.

Având în vedere că d-nu Duca, pentru a proba cererea sa, a deferit jurământul decisoriu d-lui Filipescu asupra acestui punct.

Având în vedere că una din condițiile esențiale pentru ca jurământul să fie admisibil este ca el să fie concluent și util în cauză.

Având în vedere că d-nu G. Filipescu se opune la acest jurământ pe motiv că acțiunea în reducere a arendei este prescrisă pentru că de la arendare până la intentarea acțiunii a trecut mai mult de un an, conform art. 1454 c. civ. combinat cu art. 1334 c. civ.

Având în vedere că art. 1454 c. civ., în ce privește acțiunea în reducere a arendei pentru lipsă de continentă, ne trâmte la articolele de la vândare nu numai într-un cât privește art. 1327 c. civ., care stabilește numai principiul acestui acțiuni în reducere, ci la toate regulile și casurile în cari ea ar putea să se exercite în cas de vândare.

Având în vedere că obiecțiunea ce se face, că fiind vorba de perderea unui drept trebuie un text expres de lege, este cu totul nefondată pentru că

art. 1454 ne trâmite în termeni formalî la regulile de la vîndare, și deci și la art. 1334 c. civ.

Avînd în vedere că dacă acțiunea în reducere a prețului în cas de vîndare se prescrie printr'un an de la data vîndării, nu este nici o rațiune ca această dispozițiune să nu se aplice și în ce privește acțiunea în reducere a arendașului pentru lipsa de continență, care are un drept timporar și mult mai fragil de cît cumpărătorul și să se prescrie prin 30 de ani, atunci cînd însăși contractul de arendă este pôte de mult resiliat.

Avînd în vedere că chiar dacă nu am avea dispozițiunea expresă a art. 1454 c. civ. încă logica și rațiunea ar cere ca să aplicăm art. 1334 c. civ. și la vîndări, în virtutea marelui analogiei ce există între contractul de vîndare și locațiune, căci o acțiune nu se pôte exercita de cît în condițiunile prescrise de lege.

Avînd în vedere că acțiunea în reducere pentru lipsă de continență se prescrie printr'un an de la data contractului.

Avînd în vedere că de la data contractului de arendă a trecut mai mult de cît un an, că dar această acțiune este prescrisă.

Avînd în vedere că așa fiind jurămîntul este inutil și cată a fi respins ca inadmisibil, și în consecință și acțiunea în reducere ca nefondată.

În ce privește cererea reconvențională a d-lui Duca.

Avînd în vedere că obiectul acestei acțiuni este de a se condamna la daune interese d-nu Filipescu pentru că l'a expulsat de pe moșie și l'a împedat de a se folosi de fructele naturalî și civile ale moșiei.

Avînd în vedere că contractul de arendă a fost resiliat prin culpa d-lui Duca din cauză că nu a achitat mai multe termene.

Avînd în vedere că dînsul fiind în culpă nu pôte reclama daune or carî ar fi ele.

Avînd în vedere că chiar dacă în drept ar putea reclama daune încă în fapt cererea s'a este nefondată. În adevăr, este constant că porumb nu s'a făcut și de acea nici nu a fost sequestrat de d-nu Filipescu, iar în ce privește viile cu otașniță D-nu Duca nu are de cît să acționeze, de va fi îndrept, pe locuitorii invoiiți.

Avînd în vedere că valoarea grăului sequestrat și a celor-l'alte obiecte urmează a se scădea din arendă la executarea sentinței pentru plata arendeî conform prețului ce va eși la licitație.

Avînd în vedere că obiecțiunea ce face d-nul Duca, că nu pôte fi condamnat la plata arendeî pe cît timp nu are folosința moșiei, este cu totul nefondată conform art. 1453 c. civ., pentru că arendașul care este în culpă datorează arenda pe tot timpul cît este necesar pentru arendare ca daune interese, independent de faptul dacă are sau nu folosința moșiei.

Pentru aceste motive, redactate de d-nul judecător I. Vericeanu, tribunalul respinge.

(ss). *C. G. Dâmboviceanu, I. Vericeanu*

BIUROUL DE ADVOCATURĂ

NOTARIAT ȘI ÎNCASĂRI

„CURIERUL JUDICIAR“

— București, 35, Str. Colței 35, București —

Angajază procese de ori-ce natură și la toate instanțele judecătorești din țară în condițiuni avantajoase.

Consultațiuni de la orele 9—12 a. m. și de la 4—7 p. m.

DESPRE ALCOOLISM ¹⁾

DISCURS

Ținut de d-l procuror general I. T. Bastachi de pe lângă Curtea de Apel din Galați, cu ocaziunea deschiderii anului judecătorec 1894—1895.

[Urmare 6].

România

[Urmare]

Dovadă de veracitatea celor înaintate de noi, este procesul ce urmază a se judeca la Curtea cu Jurați din Putna în sesiunea Octombrie, și faptul netăgăduit că în cele mai multe județe din Moldova străini, cu toate prescripțiunile art. 7 din legea licenței, profesază comerțul băuturilor spirtose.

Față cu această situațiune anormală, față cu calitatea proustă a spirtoselor ce se fabrică și se introduc în țară, față cu libertatea absolută a comerțului băuturilor spirtose cu ridicata și cu amănuntul, față cu lipsa unor măsuri preventive morale contra alcoolismului, și față cu lipsa unei legi de reprimune contra beției, am ajuns în starea cea mai de îngrijit.

De câți-va ani, adică de vre-o patru-deci ani de cînd alcoolismul s'a răspîndit în țara noastră, mai cu sîmă prin orașe și apoi treptat printre populațiunile rurale, am ajuns astăzi să vedem pe muncitorul din orașe, și mai cu sîmă a cel de la sate, ostentit de munca grea și obositoare, să nu mai pôtă din cauza hranei rele și insuficiente să și recapete puterile pierdute așa că dilnic organismul său slăbește și depiere. După o muncă continuă și dilnică la arșița sîrelui (iarna nu muncește ci bea prin cărciumi ce i-a mai rămas nebuit de cu vară, sau bea în socotela muncii ce va face vara), muncitorul amortit și slăbit simte necesitatea unui excitant care să i redea puterea și tensiunea musculară precum și energia nervoasă, pentru a continua munca. Naște întrebarea: care va fi excitantul, în lipsa hranei bune și somnului liniștit, care readuce forțele, pe care muncitorul îl va găsi și îl va judeca singurul stimulent puternic pentru a putea continua munca? Alcoolul mâine, alcoolul poimăine, alcoolul tot-d'a-una. Cu acest mijloc de traiu muncitorul își va cheltui puterile sale nu din reserva ce dilnic ar înmagazina în economia organică printr'o hrană substanțială, ci din albumina ce i-a mai rămas prin țesături, cu alte cuvinte se va nutri din propriul său corp până ce organismul său slăbit peste măsură nu va găsi un stimulent mai eficace de cît tot alcoolul, dară atuncea în dose mari și acest toxic care la început nu era pentru muncitor de cît un stimulent și un excitant, va deveni o parte inerentă și vitală a organismului său desechilibrat. — Din acest moment viciul beției la dominat; muncitorul devine clientul cel mai devotat al cărciumarului, și cel de pe urmă ban ce l'ascunsese nevasta pentru hrana de a doua zi a copiilor, este luat și dat pentru a și potoli setea. — Ast-fel se explică cum s'a întins ca o rețea de păiagine în satele țerei românești, dară mai cu sîmă în Moldova, alcoolismul cu toate efectele sale dezaströse.

Te cuprinde jalea cînd vești pe fețele țeranilor

1) A se vedea *Curierul Judiciar* No. 38—42.

urmele hidóse a miseriei, a leneviei, a desfrânării și a celor-l'alte produse monstruóse ale alcoolismului.

Dară acéstă stare de lucruri nu se datorește oare, în mare parte, lipsei unei culturi și creșteri morale? Când vedem obiceiurile urâte și dăunătoare pentru morala publică, ce unele din fețele bisericești din sate au adoptat de a frecuenta dilnic cárciumile și chiar de a eși în timpul serviciilor bisericești și a se duce la cárciumă, ¹⁾ ne putem atunci întreba: Ce ideal are la noi țeranul? Ce precepte morale, ce cultură intelectuală îi se dă? Ce viitor îl așteptă dacă nu posomorit și jalnic!

Tótă lumea simte că mergem spre peire, tótă lumea vede că astă-đi chestiunea socială de căpetenie care se impune atențiunei noastre este alcoolismul, și cu tóte acestea toți rămănem nepăsători, toți închidem ochii, toți tăcem, și când unul are curagiul să vorbescă și să arate răul, nu voim să ađim nici nu ne interesăm să examinăm chestiunea.

Chestiunea alcoolismului a fost adusă în camera deputaților și cel înteiú care a dat strigătul de alarmă «caveant consules», este un om de inimă și cu dor pentru binele obștesc, este domnul A. C. Cuza, deputat al Iașului, care, îngrijit cu drept cuvint de faptul scăderii crescânde a populațiunei creștine atât rurale cât și urbane din Moldova, pe când cea israilită să inmulțește într'un mod progresiv și normal, a arătat printr'un discurs științific și plin de date statistice *causa* principală pentru care rasa israilită să inmulțește într'un mod copleșitor, pe când rasa română atât de vióie și atât de mândră degenerază din zi în zi ce merge! — Acéstă *causă* este: pentru israiliți abstenența de beăturile spirituóse; — eară pentru români viciul beției, cu alte cuvinte alcoolismul.

Eată câte-va date statistice prezentate de dl deputat Cuza în ședința de la 7 Martie 1894.

În anul 1875 când se puse în aplicare legea sanitară, doctorul Flaișen prin statistica populațiunei orașului Iași ce prezentă pe dece ani 1866—1875, constată că majoritatea populațiunei din Iași era pe atuncea israilită.

Cultul	Născuți	Morți	Escedent
Ortodoxi	10,082	15,775	5,693
Catolici	592	803	211
Protestanți	176	191	15
Armenii	84	117	33
Lipoveni	132	273	141
Evrei	17,497	14,557	2,940

Din acest tablou se póte vedea că în deceniul 1866—75 creștinii români au pierdut 5693 suflete, pe când israiliții au câștigat 2,940 suflete.

De la acéstă dată creșterea populațiunei israilite diñ Iași a mers progresând după cum se vede din statistica făcută pe deceniul 1881—1890.

Anul	S'au născut mai mulți de câți au murit		Aú murit mai mulți de câți saú născut	
	Creștini	Evrei	Creștini	Evrei
1881	—	530	31	—
1882	—	438	224	—
1883	—	161	217	—
1884	283	543	—	—
1885	41	339	—	—
1886	—	378	160	—
1887	—	564	29	—

1). Vedi dispozițiunile propuse de protoereul județului Brăila: Ec. Gr. Balaban prin raportul No. ^{89/94} și aprobate de Prea sfințitul D. D. Parthenie Episcop al Dunării de jos.

1888	—	157	413	—
1889	—	330	342	—
1890	—	648	489	—

În acest deceniú creștinii pierd 1,561 suflete și evreii câștigă 4,108; însă ceia ce este caracteristic și mai cu sémă îngrijitor este faptul următor: — populațiunea israilită crește în raport invers cu micșorarea populațiunei creștine române ortodoxe, căci pe când creștinii ortodoxi perdeau în deceniul 1866—75 suflete 5.693 și israiliții câștigau suflete 2,940; — în deceniul 1881—90 creștinii perdeau numai 1,561 pe când israiliții câștigau 4,108 suflete.

Acest fenomen curios să datorește nu faptului că mortalitatea la creștini ortodoxi în deceniul 1881—90 a fost mai mică, ci faptulul că populațiunea creștină ortodoxă descrește și pierd din an în an.

În comunele rurale aceiași observațiune avem de făcut în ceia ce privește acele din Moldova unde locuesc israiliții.

Eată statistica pe cele șase luni d'inteiú ale anului 1892 în comunele rurale din tótă țara, precum și statistica pentru țara întrégă după fie-care cult.

In comunele rurale.

Cultul	Născuți	Morți	Excedente
Ortodoxi	85,957	76,933	9,024
Protestanți	127	72	55
Lipoveni	158	130	28
Mahometani	639	620	19
Israiliți	1,204	512	692
Catolici	1,247	1,658	44
Armenii	14	17	3

Tabloul general pentru țara întrégă pe 6 luni 1892.

Cultul	Născuți	Morți	Escedente
Ortodoxi	97,478	89,271	8,207
Protestanți	350	238	112
Lipoveni	233	207	26
Israiliți	5,072	2,677	2,393
Catolici	1,998	2,504	506
Armenii	70	96	26

Excedentul în plus a populațiunei creștine ortodoxe ce se observă în prezentul tablou pe cele șase d'intaiú luni din anul 1892 pentru țara întrégă este datorită în mare parte populațiunei rurale din Valahia.

(Va urma)

INFORMAȚIUNI

De câte-va ăile poliția Capitalei a început să calce locurile clandestine de întâlnire, unde se făcea, pe o scară întinsă, comerțul cu copile fragede și cu femei supuse puterei maritale însă în întărdiere cu plata notelor de la modiste și cusătorese.

Măsura acéstă, ori de cine ar fi fost provocată, este bună. Dar pentru a se putea pune o stavilă acestui negoțu rușinos prin pedepsirea celor ce țin asemenea case, atragem seriósa atențiune a agenților însărcinați cu anchetarea acestor fapte, asupra art. 267 din codul penal care pedepsește cu închisórea până la 2 ani pe ori-cine atăță, favorisă saú înlesnește obicinuít desfrául tinerilor de ambe-sexe mai mici de 21 ani. — Acest articol cere ca cei ce facilitează mijlócele de prostituțiune să facă obicinuít acéstă meserie, prin urmarea agenții să caute să stabilească în procesele lor verbale obicinuítă infamilor ce trafică cu tinerețea minorilor.